שיח והבנת הנקרא

חוברת עבודה · מסלול חנ״מ – גרסה מותאמת

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת: ארבעה טקסטים של בני נוער · שאלות הבנה ולשון · דיון "צריך או רוצה?" · כתיבה ביקורתית

משהו מטריד אתכם? פנו ליועצת, לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים

טקסט 1: חודש של מבצעים – ומי בוחר בשבילנו? (כתבה קצרה)

(1) בנובמבר יש הרבה מבצעים. בטלפון מגיעות הודעות: "מבצע!", "רק היום!". הרבה אנשים רוצים לקנות מהר.

(2) לפעמים המבצע לוחץ עלינו. יש שעון שסופר לאחור. כתוב: "נשארו 3 פריטים". אנחנו ממהרים ולא שואלים: "אני צריך את זה?"

(3) יובל לומד בכיתה ט׳. הוא קנה אוזניות במבצע. אחרי שבוע הוא ראה אותן בחנות אחרת – במחיר זול יותר. עכשיו יובל כותב רשימה ובודק מחירים לפני שהוא קונה.

(4) יש גם צד טוב. משפחות קונות במבצע דברים שהן צריכות, כמו מעיל לחורף. כך הן חוסכות כסף.

(5) מה חשוב? לעצור, לחשוב ולשאול: אני צריך או רק רוצה? אחר כך לבדוק מחיר ולהחליט לבד.

1. לפי פסקה 2, על מה בנויים מבצעים רבים?

א) על לחץ של זמן ב) על מוצרים חדשים ג) על מחירים גבוהים

2. מה גילה יובל אחרי שבוע?

א) שבחנות אחרת המחיר היה נמוך יותר ב) שהמבצע נמשך ג) שהאוזניות התקלקלו

3. מה יובל עושה מאז?

א) מכין רשימה ומשווה מחירים ב) קונה רק בנובמבר ג) לא קונה בכלל

4. מה התפקיד של פסקה 4 בטקסט?

א) לספר עוד על יובל ב) להציג צד אחר: מבצע יכול להועיל כשהקנייה מתוכננת

ג) להסביר מה זה תקציב

5. מה הרעיון המרכזי של הטקסט?

א) אסור לקנות במבצעים

ב) מה שקובע הוא הדרך שבה ניגשים למבצע – שהבחירה תישאר שלנו

ג) נובמבר הוא החודש הטוב ביותר לקניות

א. האם מבצע הוא דבר טוב או רע? כתבו משפט אחד עם 'כי'.

ב. מה יובל עושה עכשיו לפני שהוא קונה?

ג. כתבו דבר אחד שאתם צריכים ודבר אחד שאתם רק רוצים.

טקסט 2: צ'אט הכיתה: 'הסניקרס בהנחה!' (שיחה בקבוצה)

מאיה: יש מבצע על נעליים! 40% הנחה. רק עד הלילה!

דניאל: קניתי! כולם יקנו.

נועם: כמה זה עולה?

מאיה: 360 ₪. וגם 35 ₪ משלוח.

נועם: יש לי נעליים מהקיץ.

דניאל: אל תהיה קמצן!

תמר: אני לא קונה. אני חוסכת כסף לטיול.

נועם: אני אחכה ואחשוב.

1. מה מאיה מספרת לקבוצה?

א) שיש מבצע על סניקרס עד חצות ב) שהיא קנתה נעליים בקיץ

ג) שהטיול השנתי נדחה

2. כמה ישלם בסך הכול מי שמזמין את הנעליים עם משלוח?

א) 360 ₪ ב) 395 ₪ ג) 600 ₪

3. איך דניאל מנסה לשכנע את נועם?

א) בהסבר על איכות הנעליים ב) בהשוואת מחירים ג) בלחץ חברתי ובכינוי 'קמצן'

4. מהם שני הנימוקים של תמר?

א) היא כבר קנתה, וזה זול ב) היא חוסכת לטיול, ולא מיוחד ללבוש מה שכולם לובשים

ג) הנעליים לא יפות, והמשלוח יקר

5. מה נועם מתכוון בהודעה האחרונה?

א) אם קל לוותר על הנעליים – כנראה זה לא היה צורך אמיתי ב) שהוא כועס על מאיה

ג) שהוא יקנה מחר בכל מקרה

א. מי צודק – דניאל או תמר? כתבו משפט עם 'כי'.

ב. מה אפשר לכתוב לדניאל בנימוס?

טקסט 3: היומן של עידו: צריך או רוצה? (יומן אישי)

(1) יום ראשון. במשחק בטלפון ראיתי חבילה ב־19.90 ₪. לחצתי 'קנה'. אחר כך הבנתי: זה כסף אמיתי של אמא.

(2) יום שני. אמא לא כעסה. היא אמרה: לפני כל קנייה – תכתוב שלוש סיבות.

(3) יום שלישי. רציתי עוד חבילה. מצאתי רק סיבה אחת: 'בא לי'. זה רצון, לא צורך.

(4) יום חמישי. אני חוסך לאוזניות. חסר לי 140 ₪. כל שבוע אני שם 20 ₪ בצנצנת.

1. מה קרה לעידו ביום ראשון?

א) הוא קנה אוזניות ב) הוא קנה במשחק חבילה בכסף אמיתי כמעט בלי לחשוב

ג) הוא עלה שלב במשחק

2. מה ההסכם בין עידו לאמא?

א) לכתוב שלוש סיבות טובות לפני כל קנייה במשחק ב) לא לשחק יותר

ג) לשלם בחזרה פי שניים

3. מה עידו הבין ביום שלישי?

א) שהחבילה זולה ב) שאמא כועסת ג) שהרצון לקנות עוד חבילה הוא רצון ולא צורך

4. כמה שבועות יחסוך עידו עד שיהיה לו הסכום החסר?

א) 7 שבועות ב) 14 שבועות ג) 5 שבועות

5. מה ההבדל בין ההתנהגות של עידו ביום ראשון לבין יום חמישי?

א) ביום חמישי הוא קנה עוד חבילה ב) ביום ראשון קנה בדחף, ביום חמישי הוא מתכנן וחוסך

ג) אין הבדל

א. כתבו דבר אחד שקניתם. זה היה צורך או רצון?

_____

_____

ב. כתבו כלל אחד לקנייה חכמה.

טקסט 4: הפוסט של שירלי: 'פתחתי את החבילה!' (פוסט ברשת (משפיענית דמיונית))

(1) היי! פתחתי חבילה. יש בה ערכת טיפוח. היא יפה מאוד!

(2) קיבלתי אותה במתנה מהחברה. עם הקוד שלי יש 15% הנחה. רק עד מחר!

(3) תזמינו עכשיו!

1. מה שירלי רוצה שהעוקבים יעשו?

א) לחסוך כסף ב) לכתוב לה תגובה בלבד ג) להזמין את הערכה עם הקוד שלה

2. איזה פרט באמצע הפוסט חשוב במיוחד לקורא ביקורתי?

א) שהיא אומרת 'היי מתוקים' ב) שהצבעים יפים

ג) שהיא קיבלה את הערכה במתנה מהחברה

3. אילו מילים יוצרות דחיפות?

א) 'רק עד מחר', 'עכשיו' ב) 'הצבעים' ג) 'היי מתוקים'

4. 'מי שלא מזמינה עכשיו – תתחרט' – על איזה רגש הפוסט 'לוחץ'?

א) גאווה ב) שמחה ג) פחד להחמיץ

5. 'הכי שווה בעולם', 'מטורפת' – מה האמצעי?

א) תנאי ב) הגזמה ג) שאלה רטורית

א. האם כדאי לקנות? כתבו משפט עם 'כי'.

ב. מה שירלי קיבלה מהחברה?

דיון: צריך או רוצה?

1. טענה – משפט אחד: "לדעתי זה צורך / רצון".
2. נימוק – עם "כי" / "מפני ש".
3. דוגמה – מהחיים או מהטקסטים.
4. תגובה – עם "אבל" / "אולם".
5. סיכום – עם "לכן".

הקלפים לגזירה נמצאים בקובץ "קלפי דיון".

כתיבה ביקורתית על מודעה

בחרו מודעה אחת והקיפו אותה:

מודעה א: אוזניות אלחוטיות

רק היום! אוזניות אלחוטיות ב־99 ₪ במקום 399 ₪! נשארו 5 יחידות בלבד! קנו עכשיו!

מודעה ב: המארז הסודי

כל החברים שלך כבר הזמינו. ואת? הזמיני עכשיו את המארז הסודי – ההפתעה מובטחת!

מודעה ג: שלוש חולצות

קנו 2 חולצות – קבלו את השלישית במתנה! המבצע עד יום ראשון. מי לא רוצה חולצה בחינם?

1. מה המודעה רוצה שנעשה? (המודעה רוצה ש...)

2. אמצעי לשוני אחד + ציטוט (המודעה משתמשת ב(ציווי / שאלה רטורית / דחיפות / 'כולם כבר'): "...")

---

3. מה חסר במודעה? (במודעה חסר מידע על...)

---

4. העמדה שלי + נימוק (לדעתי ... , כי ...)

---

5. ניסוח מחדש של הסלוגן (הצעה הוגנת יותר: "...")

רכיב	נקודות
הבנת מטרת המודעה	2
זיהוי אמצעי לשוני + ציטוט	3
ביקורת: מה חסר / מה מטעה	2
עמדה ונימוק עם קשר מתאים (כי, לכן, אבל)	2
ניסוח מחדש הוגן	1